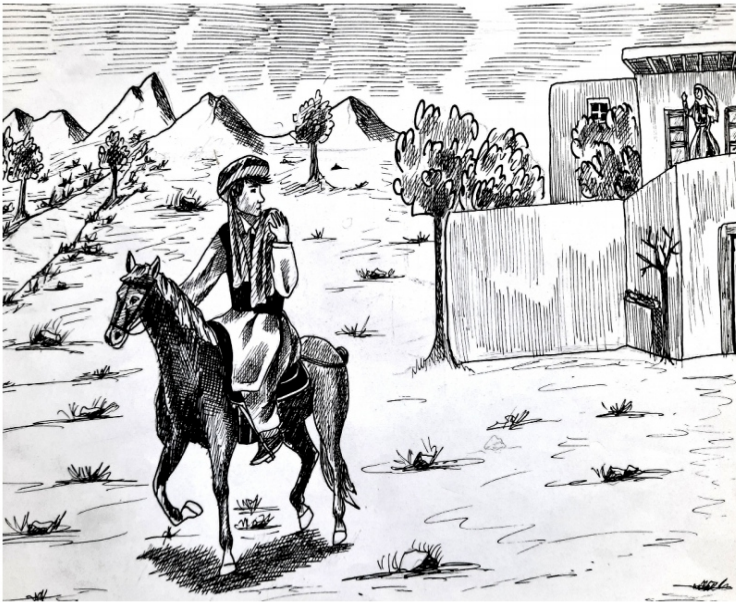

قصه دُردِ رفته

نقل های آزرگی بلده تقوه سواد آموزی

دَ نَامِ خُدَايِ كِه جَانِ مِيديِه

قلم ره دَ نُوشتِه كدو توانِ مِيديِه

قِصِ دُو دِلِ رَفْتِه

نقل های آزرگی بِلدِه تقوِه سوادِ آموزی

قصه دُو دِل رفته

بخش اول

پشپین روز دُو نفر بیگنه د آغیل پیدا شد و اونا پُرسان مُوكد كه اگه كس نرگا و بلدِه گردنی دشته بشه.

یگ نفر كه امزو آغیل بود گفت: "مُرادبای نرگا و بلدِه گردنی دره." اوخته یکی امزو دُو نفر سون خانه مُرادبای ریی شد و دیگه شی جای باقر زوار رفت. مُرادبای پیش خانه ششتند و د یگ دست شی مقراس و د دست دیگه شی آینه قُطی نِصوار شی سرگرم اصلاح ریش و برُوت خُو بود كه امو مردكه دیزنگی تیاق د دست و پاتون نِصواری رنگ بله بازوی شی د بیخ ازو آمد. او سلام كد و مُرادبای جواب سلام

شی ره دد و یگ لحظه
اصلاح ریش خُو ره قوی
كد تا بنگره كه او مردكه
مُسافر چیز مُوگه. مردكه
مُسافر گفت: "ما از

پُشته غرغری استم و یگ دانه نرگاو بلده گردنی کار درم؛ یکی از آغیلگیا گفت که شمو درید. "مُرادبای گفت: "آرے، نرگاو جفتی خوب درم. " و د بغل دست خو سون گاوی اشاره کد که د پای آخور بسته بود. مردکه دیزنگی که نام شی نثار احمد بود، از نرگاو مُرادبای خوش شی آمد و گفت: "گردنی ازی نرگاو ره بگوی؟" مُرادبای گردنی نرگاو خو ره افتاد سیر گندم گفت. نثار احمد گفت: "ما د دیگه آغیلا ام رفتیم و از کرای نرگاو قلبه‌ای پُرس و جوی کدیم، از شمو قیمت تر آسته. " مُرادبای گفت: "گاو تا گاو آسته، نرگاو ازمه اگه یار شی خود شی الی بشه، سر مه قسم حق ندری، قسم خورده موگم که قلبه طال نموخوره. ازو گاوای شدیار تخته که د پنجاه سیر بگیری چیز فایده. " خلاصه، بعد از وُرلجه و کشگیرک د شصت و د سیر گندم هر دو شی جور آمد و نثار احمد یگ نفر آشنای خو ره که از قول دیگه بود ضامی نشو دد و نرگاو مُرادبای ره گرفته شو د خانه دوست خو رفت.

د بیستم ماه عقرب امزو سال مُراد-بای باچه خو صمد ره قد رجب علی جیبه خو و قد شش دانه خر از جد آورده گردنی گاو د پُشته غرغری ریی کد. صمد و رجب علی غیت سایه پراپر د خانه نثار احمد رسید و نان شاو ره د امونجی خورد. اونا بعد از خورده نان شاو د مُنبر امزو آغیل خاو کدو رفت و صباح امزو روز بعد از خورده

چای صباح لَگنِ سیری و جوال‌ها ره پیش اُورد و شصت و دُو سیر گندُم خرمونی
مَنک کده گرفت. غَیتیکه اونا دانای جوال‌ها ره بسته می‌کد دُوبندِ یکی اَمزُو جوال‌ها
مُنثی شُد. اوخته نثار احمد دَ دختر خُو گُفت: زُبیده جو، هَله یگ دُوبندِ دیگه بَیر،
دُختر شی بُروف‌تله یگ دُوبندِ محکم ره اُورد و دَ دستِ صمد دَد. دَمزی غَیت هر دُو
جوان چیم دَ چیم شُد و صمد جَلگ- جَلگِ رُوی، مقبُولی و بییه بِلدارِ زُبیده ره از
پیش چیم خُو تیر کد و دُوبندِ جوال ره گرفت. اوخته دُوبندِ نَگئی، تاویدِ دِلگرمی
بُگی، چُون از دیدون شی دِلِ صمد آو-آو موشُد. چند لحظه پاس‌تر جوال‌های گندُم
دَ پُشتِ خَرو بار شُد و دَ اَمزی وخت زُبیده بَسم پیدا شُد تا قد ازوا کومک کنه.
اوخته اُو یکی از خَرو ره بیخِ جوال اُورد و دُوبایه چیمای هر دُوی شی رد و بدل شُد
که از هر دَفعه توخ کدو سُون یگ‌دیگه مَحَبت شیو موشُد.
خُلاصه، خَرو بار شُد و صمد قد نثار احمد خُدا حافظی کد که حرکت کنه؛ ولے
صمد که فکر شی دیگه دَ خَرو و گندُم نَبُود، قد خود خُو چُرت مِیَرَد که دیگه چیز
کار کنه تا بَتنه دَ یگو بهانه بازم زُبیده ره بِنگره. اوخته یگ فکر دَ سر شی اَمَد و قد
خود خُو گُفت: ” اَهه، فکر خُوب!“ اُو پاتون خُو ره دَ چوله دَیی خاشه، دَ یگ جای
که نثار احمد نَنگره ایشَت و خود شی راه اُفتد. اونا خیلی راه رِفَتد که صمد یگ

دَفْعَه خُود خُو رَه اَبَلَك سَر دَدَه كُوِي كَد: ” رَجَب عَلِي! مُوفامِي چِيَز كار شُدَه؟ ”
رَجَب عَلِي كُفَت: ” نَه، ما چِيَز خَبَر! بَگِي كِه چِيَز كار شُدَه. ” صَمَد كُفَت: ” بَچَه،
نَمُوگِي كِه پَاتون مَه دَ جَاي مَه مَنَدَه. ” رَجَب عَلِي كُفَت: ” چَنَدو دَ چُرَت مَعْلُوم
نَمُوشِي. ”

صَمَد و رَجَب قَد شَش دَانَه خَر كِه گَنَدَم دَ پُشْت شِي بار بُوَد سُون يَكِه-وَلَنگ رَفْتَه
رِيِي بُوَد، وِلَه دَلِ صَمَد رَقَمِ مُرغَاك اَلِي هَر لِحْظَه سُون پُشْتِه غُرغُرِي پَر زَدَه مَورَفْت.
اَزِي كِه صَمَد دَ چُرَتِ خَرَو و بار شِي نَبُوَد، رَجَب عَلِي دَزُو كُفَت: ” او بَچَه صَمَد،
تُوخ كُو كِه خَرِ پِيَشِ رُوِي تُو بار شِي كِيَل شُدَه. ”

صمد که د خیال-پلو غرق بُود، گپای رجب علی ره نَشیند و بارِ خر د زمی اُفتد.

اوخته رجب علی د بیخِ صمد اَمَد و هر دوی شی جوالهای ره که از پُشت خر اُفتد

پس بار کد و رجب علی

د صمد گُفت: ”تغایی

یگ رقم چرتی معلوم

مُوشی.“ صمد بهانه کده

گُفت: ”دزی چرت استم

که چی غیت بخیر خانه برسی.“ لیکن حقیقت ای بُود که دل و خیال شی د غیتای

چیم د چیم شدو قد زُبیده چکر میزد. او قد خود خُو نَرَمک- نَرَمک د سبکِ صفدر

تَوکلی اینی رقم زمزمه میكد:

نگاهم تا به رخسارش بیفتاد

به آن چشمان خُمارش بیفتاد

شَرر بر خرمنِ جانم فگنده

دل زارم ز دیدارش بیفتاد

او طرف د پُشته غُرغری زُبیده دید که پاتون صمد د جای شی منده. اوخته او قد
 خود خُو مُسَخند کده گُفت: ”بچه صمد، امی کار تو کارِ قصدی استه، چُون تو
 پاتون خُو ره د جای خُو نیمره ایشته. زُبیده د دل خُو خوش شُده گُفت: ”صمد د
 بهانه پاتون خُو بخیر بَسَم مییه. “ اوخته د آیه خُو گُفت: ”پاتون امزو باچه یکه-
 ولنگی د جای شی منده؛ ای ره د اینجی اوزو کُم که یگو وخت از دست کُدم بنده
 خُدا ریی کنی. “ خود شی قید ریزگک گلدوزی خُو ره گرفت و دُور از چیم دیگا د
 یگ جای گوشه شِشت. تیز توخ کدون صمد که د دل شی شِشتند و هوش شی ره
 بُرد، اینی شعر ره د سبک آیه میرزا نرمک-نرمک قد خود خُو زمزمه مییکد:

به قلب من خدنگی خورده کاری

میان سینه دارم بےقراری

مراد این دل زارم خدایا

بُود بار دیگر دیدار یاری

صمد امو رقم د گم پای خرو مورفت و آفتو که هنوز د شخ کوه بُود، او د خانه خُو
 رسید و هر دوی ازوا بارای خرو ره تا کده خانه رفت. صمد و رجب علی سر چای
 خوردو شِشت و رجب علی از بس که بیخوصله بُود و پیش دان خُو اختیار نداشت،

گفت: "اینگی، صمد باچه تُو پاتون خُو ره دَ جای خُو پورته کده." " رجب علی پیش

ازی که جوابِ اینگه خُو ره بِشَنَوَه صمد سرِ قار دَز شی گفت: "دیگه چیز بلده

چُغلی ندری؟ پاتون مه مَنده، خیره که مَنده؛ یگو وخت بیکار شُدُم رفته میرم.

صبح امزُو روز صمد سُون جوالها رفت که خانه بُره، بازم چیم شی دَ دُوبندِ جوالی

اُفتد که زُبیده آوردد و خیالِ ازُو غرقِ لحظه های شُد که سُون یگِ دیگه خُو توخ

مُوکد. صمد بعد از چند لحظه خیال-پلو جوالها ره دَ کومکِ برارِ ریزه خُو خانه کده

دَ یگ گوشه سر دَ سر چیند. اوخته آیه شی گندُم یکی از جوالها ره توخ کد و گفت:

"او بچی، ای گندُم پگ سوزکی دره، بچی گندُم خوب نوردی؟" صمد گفت:

"اینمی گندُم خرمونی امزُو مردُم بُود که از خُوب بُودون شی دَز مه اطمینان دَد و ما

ام آوردُم. دِل تُو بُود که گندُم تَخمی پاک کده میدد؟" آیه شی گفت: "خرمونی تا

خرمونی آسته، گاوِ جانان مو ره بُرده سر شی قُلبه خُو ره سامو کد، اونمَوطور گندُم

خُوب باید میدد. دَ کس انصاف نَمنده؛ ای باچه ساده ازمو ام بَسه امی رقم گندُم ره

گرفته آورده. دَ شانِ صمد از خانه نثار احمد مُحَبَّت موبارید و او ازوا برگیرچیلَه

کده گفت: او آیی، شُمو دَ نِماد موی موبالید، سال سرما رُوی آمده، اینمی گندُم

غلیمدترِ خرمونی ازُو منطقه بُود.

مُرادبای چند روز ره قد بچکیچای خُو سرگرم غله پاکی بُود تا پگِ غله پاک شُد .
اوخته او یگ روز صمد ره قد یگ بار گندُم دَ آسیه ریی کد که نوبت بگیریه و پنج
روز پاس نوبتِ دُو خروارِ آردِ مُرادبای رسید که صمد او ره آرد کد . پس ازو وخت
صمد قریب بیکار بُود و او دَ آیه خُو گُفت: ”آیی، چطوره که صباح دیزنگی پس
پاتون خُو بورم، چُون هوا یخ شُده و پاتون مه دَ کار مه موشه .” پیش ازی که آیه
شی جواب صمد را بدیه، آته شی گُفت: ”موری بورو، امو پاتو لالوانی تُو ره
میارزه؟” آیه شی گُفت: ”آرے، پارسال آخر چله خریدد، امبهار که او ره گردو
نکده، پاتون نو نونده حیف نییه که گم شنه؟” باچه که از خوشی بال بُر کدد، دم-
به-دم گپ آیه خُو ره تصدیق کده موگُفت: ”آرے آیی، راس موگی .”
صمد دَ دل خُو خوب خوش بُود که صباح بخیر دَ جای که دل موره، پای موره . او
شاو سر خُو ره شُشت و صباح کالای نو خُو ره پوشیده لنگی نو خُو ره دَ سر خُو پیچ
کد و از غیتِ نماز تا وختِ چای خوردو از ابلکی پای میچیند . خلاصه، پیشن خُو
ره برابر کده چای ره خورد و سر شوق اسپ ره سوار شُده راه افتد . شوق دیدون
زُبیده نازنین او ره وادار مُوكد که اسپ خو ره قَمچی کده بوره تا زودتر برسه؛ پس
او پیشین روز خیلی گاه دَ نزدیکِ امزو آغیل رسید . اوخته او قد خود خُو چرت زده

گفت: ”اگه آلی خانه نثار احمد بورم شاید نگیه که شاو بشی، خُوبه که کم وری
پاستر بورم.“ امزو خاطر قریب دُو ساعتِ دیگه دَ لبِ جوی شِشت. اُو دَ اُونجی
نماز خُو ره خاند و بعد از نماز آینه گیردلی ره از جیب خُو بُر کده رُوی خُو ره خُوب
توخ کد و قد خیال خوش اینی شعر ره خاند:

دوباره بنگرم آن مه جبین را

بپرسم حالت آن نازنین را

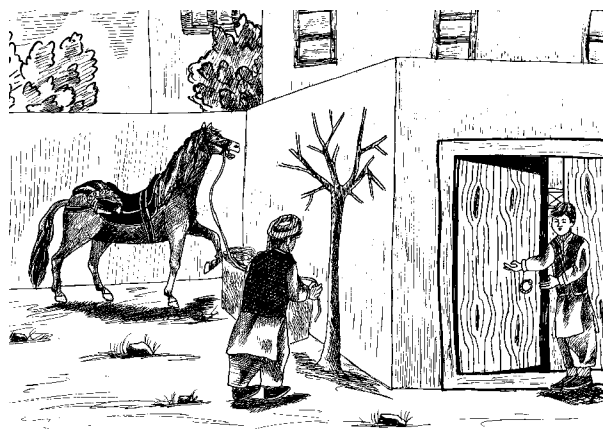
بگویم دوست دارم ای پریرسا

کنم قول و قرارِ واپسین را

د امزو وخت دم به دم نوبت-بدل یگ دفعه سون ساعت خُو توخ مُوکد و یگ دفعه
دیگه سون روز توخ مُوکد که کی بیگاه موشه تاکه امو رقم روز بیگاه شد و اُو سون
آغیل زُبیده رفت. دَ حالیکه سون آغیل زُبیده مورفت، خُدایی زُبیده ره که پسِ آو
آمد دَ لبِ جوی آغیل دید. اوخته اُو از اسپ خُو تاه شد و سون زُبیده رفته اُو ره
سلام کد و اُو ام جوابِ سلام ره دد. غَیتیکه اونا احوال پُرسی مُوکد، زُبیده گُفت:
”پاتون خُو ره پُرمُشت کدی یا خود تُو ایشتی؟“ صمد که از شنیدون امزی توره

خوش شی آمد، خندیده گُفت: ”زُبیده جان، هر رقم که خود تُو فکر مونی، مقصد ما

دل مه بُود که بسم تو ره بِنگرُم. ” هر دُوی ازوا گشته-گشته سُون خانه مورفت که خانه نُمایو شُد و زُبیده گُفت: ” پیش خانه برارِ ریزه مه معلوم موشه، ای رقم اگه مونه بِنگره، خُوب نییه؛ از مه پیش شو و از مه کده پیشتر خانه بورو. ” صمد که گپ زُبیده ره فامید دَرُو پیش شُد و سُون خانه نثار احمد رفت؛ غَیتیکه دَ خانه نثار احمد رسید، از شیر احمد برارِ ریزه زُبیده سوال کده گُفت: ” آته تو خانه یه؟ ” شیر احمد گُفت: ” آره، بوری خانه. ” صمد اسپ خُو ره بسته کد و قد شیر احمد خانه

رفته قد نثار احمد که تازه
تعقیبات نماز خُو ره
خلاص کدُد سلام و احوال
پُرسی کد. بعد از احوال
پُرسی چای آمد و دَ غَیتِ

چای خوری نثار احمد و صمد از احوالِ یکه-ولنگ و پُشته غُرغری از یگدیگه خُو پُرسان کد. باید گُفته شُنه که صمد امدفعه غدر مهربانی کده قد صاحبِ خانه توره مَوگُفت.

زُبیده دَ دیوالِ شِشْتَنی پیشِ آیه خُو رفت و دَزُو گُفت: ”آیی، اِمبِیگاہ چیز پُخته کنی؟“ آیه شی گُفت: ”اَو بَجی، یگو قَر قورتی تیار کنو، بوره دیگه.“ اوخته زُبیده شَلَه شُدِه مندُد که شیربرنج پُخته کنی، لیکن آیه شی گُفت: ”او دختر، پریشاو تَغِه تُو آمدُد، شیربرنج پُخته کُدی. هر شاو چیز خبره که شیربرنج پُخته کنی. ای بچه که مهمونِ مُعْتَبَر نییه، قد امزی قُروتی تیر مُوشه مورِه.“ زُبیده گُفت:

”آیی، هرچه نکنی ای باچه ام مهمونِ راه دُور آسته، خُوب نییه که یگ نانِ غلیمدتر دز شی تیار نکنی. باز نَشْنِه که یکه-ولنگیا یگ وخت تخمره کنه؛ امچنان مهمو عزیز خُدا یه، هر کس که بَشِه.“ آیه شی گُفت: ”خو، آلی که تُو ایقس شَلَه یی، هرخیل که پُخته مونی کنو.

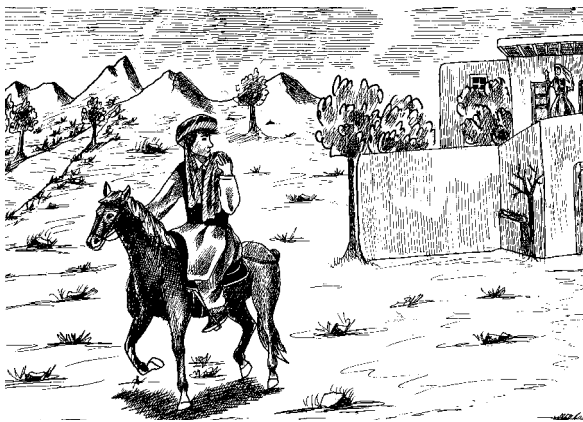
دَ عَینِ حال، صمد یگ یگ دفعه دَ بهانه خوالِ گِرِفْتو از اسپ خُو پسای درگه و بُرو سرکَشک مُوکد که اگه بَتْنِه زُبیده ره بِنگره. بلاخره، دَ عَیتِ وضوی شام و زین اسپ گِرِفْتو هر دُو شی یگدیگه خُو ره کوتا و تاشکی دَ صدِ دل-گُدگدک دید و یگو قاشک و چشَمکِ مَزَه تُو قد یگدیگه خُو رد و بدل کد. صمد امو شاو ره قد یگ دُنیا خیال و آرزو های عاشقی تیر کد و صباح بعد از نماز خاندو و چای خوردو اسپ خُو ره از تَبیلَه بُر کد که بوره. دَ امزُو وخت زُبیده از دیگه خانگیون خُو تاشه رقم قاقای

لَلْكَ الَّى وُلْغَه تله خود خُو ره دَ پِيشِ صمد رَسند و یگ قابِ آینه رُوی و یگ
 دستمال ره که دَ شنگ ازو یگ گُلِ سُرخ قد بلغای سَوَز حَمَک دوزی شُد دَ دستِ
 صمد دَد. اَمو دُو نشانی ره که قد صابونِ مُشک عطرمَل شُد صمد گِرِفَت و دَرَو دَ
 جیب خُو کد. بعد ازو سرِ شوقِ یگ انگشتی آقیق ره که از آیه خُو گِرِفَتد از جیبِ
 خُو بُر کده دَ دستِ زُبیده دَد. زُبیده سُون خانه رفت و صمد اسپِ خُو ره بُورو بُر
 کده دَ زین کدو شروع کد.

دَ امزو عَیت نثار احمد از خانه بُر شُد و چیم شی دَ جُلِ سرکشِ اسپِ صمد اُفتد و
 گُفت: ”بچه صمد، امی جُولِ سرکش ره سَودا نَمونی؟ جُلِ اسپِ ازمو کم وری کهنه
 شُدِه. شُمو یکه-ولنگیا بیزو دَ باتونِ جُلِ اسپِ دَر نَمونید، دَ قولای شُمو زیاد جور
 مونه.“ جُلِ اسپِ صمد عَجری بُود که نقش زنجیرک و شمشیرک دَز شی بافته شُد
 و قریب سه ماه شُد که از شی کار گِرِفَتد. صمد ای ره از خُدای خُو طلب دَشت،
 چُون او دَ دِلِ خُو مَوگُفت که مقصد راه رفت و آمد واز شُنه. اوخته صمد گُفت:
 ”کاکا جان، اگه دَ اسپِ شُمو برابر بَشه و شوق دَشته بشی، امی جُلِ از اسپِ از شُمو
 بَشه.“ نثار احمد گُفت: ”از رنگ و بار و نقشا و بُرش امزی جُلِ خوش مه آمده.
 بای کو، اگه جور بییی میخَرُم و قِیمت شی ره ام گندم میدُم.“ صمد گُفت: ”ما

چیز بُگم، هرچیز که شُمو مهربانی کنیید، صحیح یه. " نثار احمد گُفت: " بُرو ما ام
 به راه نَموگم، ازی که شوق مه آمده، امی جُل ره دَ سی سیر گندم میگیرم و گندم
 شی ره ام نیم دیمه و نیم تگوی میدم. " صمد دَ دل خُو خوش شد که بازم پس گندم
 مییه و زبیده ره مینگر؛ امزی خاطر گُفت: " خُوبه کاکا جو، امو گندم از خیر شُمو
 سوزکی نبشه. " نثار احمد قبول کد و صمد جُل ره تسلیم کده گُفت: " دَمبال گندم
 پُرده روز پاس مییم. "

اوخته صمد خُدا حافظی کد و چند قدم که از پیشِ خانه دُور شد، اسپ خُو ره سوار
 شده حرکت کد. دَ حین رفتو پس کی توخ کد و دید که زبیده سرِ دیوالِ خانه بُر شده

و از پسِ ازو توخ مونه؛
 اوخته هر دوی شی قد دل
 پُر از عشق قد اشاره دست
 خُدا حافظی کد و صمد دَ
 راه خُو ادامه دد. صمد

یگ کم راه رفت، اوخته دل شی دیگه حوصله نَتَنست و او دست خُو ره دَ جیب بُرده
 نشانی دستِ زبیده ره بُر کد که پوشِ آینه جیبی و دستمالِ کتان سفید بود و دَ

گوشه دستمال یگ گل کاکه . بوی مُشک دِ بینی شی زَد و دَ شان شی شُد که
زُبیده د پالوی شی آسته و دَرَو مُسخندگ کده نشانیا ره دِ دست شی میدیه . اوخته
اُو خیالاتی شُد و وخت دیدونِ اُمُو روز ره دِ یاد خُو آورده اینی رقم خاند:

چادرِ گاج شیرچایی دِ سر شی

پیرونِ رنگِ خرمایی دِ بر شی

عاشقِ صدقه ازُو قد و قواره

دِ ای قولاً نییه هیچ کس قدر شی

صمد قد امزی حال و خیالِ یگجای شُدو دِ سرِ کوتل رسید و از اسپ تاه شُد و

سرشپوه کوتل از قیزه اسپ گِرَفته اُو ره کوتل کد تاکه دِ آواری رسید؛ اوخته اسپ خُو

ره دُوبایه سوار شُدو رفت تاکه دِ خانه رسید .

بخشی دَوَم

صمد پیشِ خانه از اسپ تاه شد و برارِ ریزه خُو ره کُوی کده گُفت: ”او بچه جمیل! امو جُلِ سرکشِ کهنه اسپه بیر که اسپه جُلِ کُم. ” جمیل پُرسان کد: ”جُلِ نَو اسپه کُجا کدی؟“ صمد گُفت: ”بچه، اُو ره سَودا کُدم. ” اوخته صمد اسپِ مَنَدخسوَ ره جُلِ کده بَسته کد و هر دُو برار خانه رفت.

یگ لحظه پاس تر صمد از خوار خُو آینه ریزه دُو رویه شی ره طلب کد، خوار شی رفت و آینه ره طلبیسته پیدا کد و دَ برار خُو آورد. صمد آینه ره گِرِفته یگ کم رنگ و رُوی خُو ره توخ کد و دَ جیب خُو ایشْت. خوار شی گُفت: ”آینه مَره پس نَمیدی؟“ صمد گُفت: ”خوار دَز تُو یگ آینه دُولی دُخترانه میخَرَم، ای دزمه بَشه. ” خوار شی قبول کد. اوخته صمد دَ یگ جای گوشه رفت و آینه ره دَ پوشی که از زُبیده تُحفه گِرِفْتد اندخت.

یگ بیگاه بعد از نان مُرادبای پُرسان کده گُفت: ”او بچه صمد، آلی جُلِ اسپه که خودسَرله کده سودا کدی، گپ از ای بیزو که گندُم شی ره گندُم خُوب میدیه یا نه؟ و کی اُو گندمه از پنج-اُو میری؟“ صمد گُفت: ”آتی، گندُم تُخمی قرار کدیم، هر وقت که بگی رفته میرم.“ ازی که مُرادبای امزی کارِ باچه خُو کلو خوش نَبود، اُو

بسم دَ صمد گُفت: ”یگو وخت که قَدی سیال و ناسیال دَ توی و توی سَور مورفتی
 امو جُل دَ امزی اسپ کَری نُمودتو و مَعول معلوم مَوشد؛ آلی قد ازی جُل کهنه گک
 جای رفته ام نُموشه. “ اوخته آیه صمد دَ برگیرچیله صمد بله شُده گُفت: ”خیره آته
 صمد، اوقس تار آسته که یگ جُل دیگه تیار کنی. دیگه صباح بخیر دَرَو سَرشته
 شی ره میگیرم و دَ بافتو شروع مَونم که امگشت بخیر دُختر ام نقش و بافته جُل
 اسپ ره یاد گیره.

صمد از روزی که امو پوش خاص و آینه دَ دست شی رسیدد، هر لحظه که بیکار
 مَوشد زوی خُو ره توخ مَوکد و سُون پوش دِست-بافی که نشانی دِست بند-دل شی
 بُود قد غدر و شربُرده توخ مَوکد. بعضی وختا که صمد دِستمال ره بُوی مَوکد، بُوی
 مُشک دَ شان شی بُوی یار بُود.

ای رقم کارای صمد دَ دلِ خوار شی گُل اندام شَک اندخت و اُو یگ روز قد آیه خُو
 گُفت: ”آیی، امی صمد از روزی که امو قاب آینه و امو دِستمال گُل دوزی شُده ره
 پیدا کده یگ رقم سرگردو و غرق معلوم مَوشه. اُو یگ تیب چار-بالتی ره نَمیدنم از
 کجا پیدا کده، تاشه-تاشه دَ سراچه رفته فیتِه صفدر توکلی ره میله و گوش مونه. “
 آیه شی گُفت: ”دُختر، تُو کلو پُشت گپ میگردی، باچه کته شُده و خاتو آوردنی

شده، خا مخا اكو ازی شوقا مونه؛ آته تو كو خود خو ره هیچ شور نمیدیه، حق
 صمد استه كه اطور كارا كنه. تو نپرسیدی كه او قاب آینه و دستماله کی بلده
 شی دده؟ ” گل اندام گفت: ” یگ روز ما پُرسان كدم، مگم او سر مه قار شده
 گفت: ’دزئو چی؟‘ ”

اوخته آیه شی قد خود خو چرت زد كه ای گپ باید معلوم شنه كه صمد قد کی
 دل گرمی پیدا كده. از یگ سو آیه صمد دختر خواردنی خو ره كه د شرشری بود تی
 چیم كدد و قصد دشت كه د صلاح دید آته صمد و صمد خاستگاری ازو بوره. او
 چرتی مند و قد خود خو موگفت كه، ”امبیگاه چیز رقم ای گپ ره پیش بیرم.“
 خلاصه، شام شد و نان خورده شد؛ اوخته د غیت چای خوردو آیه صمد زوی خو ره
 سون مرادبای چرخ دد و صد دله یگ دل كده گفت: ”آته صمد، اكو بخیر د صمد

یگونه پیدا کنی و پشت
 شی بر شنی، امیالی وقت
 شی استه. ” مرادبای كه
 قد خد سر خو د بله پشتی
 پاتولا كدد و پای شی بله

پای شی چای سَوَزِ بعد از نان ره دَم به دَم وُچی مُوکد از تکیه بله شُدِه رُست
 شِشت و گُفت: ”خاتو، ای گپ تو بد گپ نییه، بیخی خُوب مِهْرَبانی کدی. آلی کُدم
 دُختره ناخو نِشُو کدِه که دَ نظر تُو دِل صمد ام دَ امزُو بَخَنده؟“ آیه صمد گُفت:
 ”ما امُو دُخترِ خوار دَنی خُو ره دیر مُوشه که تَی چیم دَرُم، دُختر مَغُوله و بیه بلدِار
 شی برابره، خُو و اخلاق شی ام خُوبه. اُو ره که بیری یگ چار روز قدِ خلق، سیال-
 برابر گُذرو مُوشه.“ کُل اندام از اوسُو گُفت: ”ما ام اُو دُختره مینَخشم، چُون یگ دُو
 دفعه قد شی دَ مازار برابر شُدُم، خُوب دُختره.“ آیه صمد رُوی خُو سُون صمد چَرخ
 دَد و گُفت: ”بچی، تُو دَ ای باره چیز مُوگی؟ آیه تُو راس مُوگه، اکو بخیر خانِه تُو ره
 آباد کنی، امُو دُختر چَطوره؟“

صمد که شرمیده شی ام اَمَدَد گُفت: ”آتی، ما اُو دُختره هیچ نمینَخشم و دیگه ای
 که رفیقون مه ایران موره، ما گُفتم اگه صلاحِ شُمو بَشه ایران بورُم و یگ دُو سال
 امونجا کار کُنم؛ اوخته بییم و سرشته ای نقلِ ره بگیری.“ آیه شی گُفت: ”ایران
 کجا موری؟ دَ ای بے آدمی، مو اینجی کجا شنی؟ آته تُو تنها قد ازی باچه ریزه چیز
 کار کنه؟ بهانه شانِه نَکو، اگه دل تُو دَ اُو دُختر نییه و کُدم دیگه ره تَی خال دَره
 بگی، اگه از زور مو باله نَبود، مو پُشتِ امزُو بُر موشی.“ آیه صمد ام گُفت: ”بچه

مه، خوی ایرانه از دل خُو دُور کُو، کارِ خودون مو امینجی کمه؟ اقیس دیر هیچ
ایران-رَو نَبودی، امیگاه که گپ خانه آباد کده تُو د مینه آمد، تُو ایران-رَو شُدی؟
یگ کم هوش خُو ره د سر خُو بیر و امی رقم نقللا ره نَکُو.
صمد آید ناگیر شُد و بے ازی که یگو چیز بُوگه پس سر خُو ره خَرشت کده از درگه بَر
شُد و د سراجِه بستره خُو ره اوار کده خاو کد.

اوخته خاو د چیمای شی نَمَد و اُو د دل خُو گُفت: ”ای چیز غم بُوَد که امیگاه پیدا
شُد، دل ازمه د کُجا پَرپرک میزنه و آیه مه چیز مُوگه؟“ اُو هر رقم که خود خُو ره
پُشت-و-پالو دد خاو نرفت و آخر از جاگه خُو بله شُد و از دردِ دل خُو اینی رقم خاند:

آهای دلم خواهد نگارِ غرغری را

نگارِ نازنینی چُون پری را

و لیکن مادرم اصرار داره

بِگیرم دُخترکِ شرشری را

دلم را بَرده سروِ نازِ پنج-اُو

بغیر از اُو نَگیرم دیگری را

آیه صمد صباحی امزُ روز گُل اندام دُختر خُو ره تُش کده گُفت: ”بورُو، گپِ دلِ
برار خُو ره بُقام، برار خُو ره دلِ پالی کُو که بچیِ دلِ شی دَ دُخترِ خواردنی مه نَشُد.“
گُل اندام گُفت: ”تُو هر چیز که مُوگی بُگوی، مگم اونمُو قابِ آینه و اونمُو دِستماله
کَدَم کس بلده شی دده و دلِ شی دَ امزُ نفر میخنده؟“ آیه شی گُفت: ”توبه ازی
دورُو، آلی بورُو معلوم کُو که او نفر کی آسته؛ اگه وَره چنه ازمو بُود، پُشت نفرِ
دلِ خاهِ شی بُر موشی.“

گُل اندام رفته صمد را دِ یگ جای گوشه گیر کد و گپِ پیشنه شاو آته و آیه خُو ره
از شی پُرسان کد تا بِنگره که چیز گُفتنی دره؟ اوخته صمد گُفت: ”بورُو خوار، پُشتِ
امزی نقلًا نَگشت.“ گُل اندام قبول نکد و گُفت: ”اگه دلِ تُو دَ کس دِیگه آسته
بُگی که گپِ دلِ تُو معلوم شُنه، تا آیه مه قد خواردنی خُو گپِ نزنه.“

صمد گفت: ”آلی که نمیلی، اینه، ما گپِ دلِ خورِه موگم. دلِ ازمه دَ کسی آست

که بلده مه ای قابِ آینه و دستمالِ مقبوله تحفه دده. ای گپه تاشه قد آیه مه بگی

و از گوش شی تیر کو که تا

بود و شدونه قد آته مه

نگیه.

گل اندام امی که قلفِ دلِ

صمد ره واز کد، خیز کده دَ

دیوالِ ششتنی بیخِ آیه خورِ رفت و گفت: ”نکُفتم که صمد یگونه پیدا کده؟“ آیه

شی گفت: خو، او دختر از کی و از کجا آسته؟“ گل اندام گفت: ”از دیزنگی،

دخترِ امزو مردیکه که نرگا و موره گردنی بُردد.“ آیه شی گفت: ”وا! ای باچه بچی

ازو مُلکای نابلد و کوتلِ گذرِ شوقِ خاتو کده؟ آته شی نخاد ای گپ شی ره قبول

کنه.“ دَ امزی رقمِ گپِ دلِ صمد دَ آیه و خوار شی رسید.

چند روزه ای گپای خاتو اوردو دَ صمد، از مجلسِ خودمونی خانه مُرادبای قوی

شُد، و له یگ روز که مُرادبای و خاتون شی دَ غیتِ پیشینِ روز تنها دَ بله گلخن

ششته چای مُوخورد، او پُرسید: ”راستی خاتو، امو گپی که دَ صمد اگو یگونه پیدا

کده خاستگاری کنی چی رقم شُد؟ ” آیه صمد گُفت: ” باچه تُو دِل شی د او دُخترِ
 خواردنی مه نَشُد، د شانمه که امُو مردیکه دَیزنگی که نَرگاو موره گردنی کدُد یگو
 دُختر دَره و دِل شی ره اونمُو بُرده. ” آته صمد تعجُب کده پُرسید: ” چیز مُوگی او
 خاتو، ای گپ از کُجا پیدا شُد؟ مو کُجا و پنج-او کُجا؟ صباح روز صد رقم مسئله
 غم و شادی پیش مییه، کی رسیدگی میتنه، راه دُور و مردم نابَلد؟ ” آیه صمد گُفت:
 ” مچُم، قد گل اندام امی قصه دِل-رفتگی خُو ره گُفته، آلی دیگه کسه قبول ام
 ندره، خود شُمویگ دفعه قد شی گپ بزَید که چیز مُوگه. ”
 آیه و آته سرشته کد و دَ گل اندام گُفت: ” بورُو، برار خُو ره کوی کُو. ” یگ لحظه
 پاس تر بُود که گل اندام صمد ره قد خُو خانه اُورد. پیش ازُو گل اندام دَ صمد گُفتد
 که دَزُو چیز کار دَره. آته صمد گُفت: ” خو بچه مه، گپی ره که چند روز پیش از
 خاطرِ خانه آباد کده تُو زدی، دَرک تُو گم شُد، مگم ایقس فامیدُم که دِل تُو دَ دُخترِ
 خواردنی آیه تُو نییه. آلی تُو بگی که تُو کی ره میخایی؟ اگه خاست خُدا بُود غم
 شی ره بُخوری. ” صمد که از شَرَم رُو شی ام نَمُوشد، دَ صد گیره شیره گُفت:
 ” دُخترِ ازی قوله که زیادیی شی ره مینَخشُم چندو درد بُخور خانه شُمو نَمُوشه؛
 اگه آدم از قولای دُور یگو کسه بگه، شُمو نَخاد قبول کنید؛ ما ام امزی خاطر

سرگردو مندیم. " ای نقلای صمد دل آته شی ره نرم کد و گفت: "بچه مه، هرکسی ره که تو میخایی بگی، اگه خوب بود امو ره د بچه خو میرم، بیخی که یگ خرو کلگر ام د خانه مه نمئه. " صمد د چرت رفت، چون از یگ سو شرمیده شی میمد و از سون دیکه ترس موخورد که شاید آته شی قبول نکنه. پس او هیچ خیل نکفت؛ لیکن آیه صمد د غول نقلای خود خو ره اندخت و گفت: "خو، اگه صمد از ملکای دور دختر یگو کسه بخایه، تو د باره شی مخالفت نمونی؟" آته صمد گفت: "نکنه شمو پگ مئه خو از هر خیل خبر درید، تنها ما بے خبرم. " دزی وخت صمد از خانه بر شد.

اوخته آیه صمد گفت: "ما ام تازه خبر شدیم که دل شی د دختر امزو مردیکه پنج-اوگی که نرگاو مو ره گردنی بردد رفته. " آته صمد گفت: "خوووو... ما گفتم که ای باچه یگ روز د بهانه پاتون خو موره و یگ وخت دیکه جل اسپه د اونجه سودا مونه. خوشنه کده گپ گپ دل-رفتگی د اونجه بوده. آلی مو کجا و ملک دیزنگی کجا؟ د اینجی کم دختر آسته که اینمه از کوتل گذر دز شی خاتو بیری، او ره ام خدا خبر که میدیه یا نه؟"

آخر صلاح مُرادبای و خانگیون شی امی شد که یگ دفعه خود مُرادبای دُختر-طلب دَ خانه نثار احمد دَیزنگی بوره. اوخته مُرادبای تیار شد و دَ صمد گفت: ”سه دانه خر پیدا کو که پس گندم بای جُل اسپ بوری.“ صباح امزو روز مُرادبای سوار اسپ شد

و صمد یگ لحظه سوارِ خر
و یگ لحظه دیگه پیده سون
پُشتِ غُرغری رفت. روزای
اَوّل چله بُود و وختِ کوتایی
روز؛ خُلاصه، آته و باچه

آفتو پراپر دَ جای نثار احمد رسید. صمد که قد خانگیون نثار احمد کلوتر آشنا شدد رقم خودگی قد ازوا خرو و اسپ ره جای دَ جای کد و بعد ازو خانه رفت. اوخته صمد دَ بهانه وضو گرفتو و آفتوه طلب کدو کوشش مُوکد که زُبیده ره بنگره و ازو طرف زُبیده ام هر لحظه کوشش مُوکد که صمد ره بنگره. بلاآخه هر دوی شی تنست که تاشگک یگدیگه خو ره بنگره و صمد پیغام ره بلده زُبیده رسند که امدفعه مُرادبای چیزکار آمده.

پس زُبیده شرمِ رُوی خُو ره قد زورِ دوست دشتونِ صمد پوشند و صد دله یگِ دل
 کده قد آیه خُو کُفت که او هر دُو چیزکار آمده. دَ امزُو عَیت نثار احمد دَ آغیلِ دیگه
 رفتُ و تا او عَیت خانه نَمَدَد. آیه زُبیده خُرُوی زبردست ره کُشت و بلده شاو یگ
 شوروای خُرُو تیار کد. نزدیکای شام نثار احمد از آغیلِ دیگه آمد و پیش آزی که دَ
 خانه دَر بییه آیه زُبیده او ره آزی که مُرادبای و باچه شی چیز کار آمدُ خبر کد. نثار
 احمد خانه رفت و قد مُرادبای و باچه شی گرم احوال-پُرسی کد.

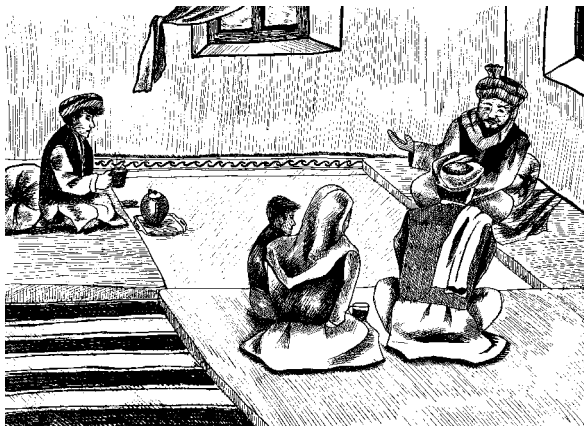
بعد از احوال پُرسی نثار احمد کُفت: ”بای، اینه خُوب شُد که اِمدفعه خودون شُمو
 ای طرفا کُذر شُمو اُفتد.“ مُرادبای کُفت: ”آرے برار، مثل آسته که مُوگه: کوه دَ
 کوه نَمیرسه، آدم دَ آدم مِیرسه. صمد باچه مه از شُمو و مُلک شُمو کلو تعریف کد؛
 امزُو خاطر کُفتُم باش که اِمدفعه خود مه ام قد باچه خُو یگ چکر جای شُمو بییم.“
 نثار احمد کُفت: ”خوش آمدی بای.“ مُرادبای کُفت: ”خوش بَشی برار، خو خو،
 راستی اِمسال چطوره غله و آزُق و کِشت و کار شُمو چطور بُود؟“ نثار احمد کُفت:
 ”اِمسال شُکرِ خُدا بارش کلو کد، غله بد نَبُود.“ مُرادبای پُرسید: چطور بُود، گاو
 جُفتی ازمو و یار شی خُوب قلبه تَنِست؟“ نثار احمد کُفت: ”خُدا مال تُو کنه،

راستی راستی که نرگاو شُمو خُوب جُفت مورِه و یار شی ام نرگاوِ خود مه بُود که کم

اَزُو نَبُود، خَيْرِ بِنِگَرِي. ” مرادبای گفت: ” خو خُوبه که از نَرگاو مو راضی آستی و
خدا برکت دَ خرمون تُو بدیهه. ”

دَ امزی وخت مافتوه و تَی-دستی آمد و دِستَرخو آوار شُدِه نان آمد. پس از نانِ شاو
چای اُورده شُد و دَ غَیْتِ چای خورده و مرادبای قَخره کده گپه سُونِ مقصد بُرد و گفت:
” براردنی، اگه اجازه بَشه ما مقصد از آمده خُو ره دَ خانه شُمُو دَز شُمُو نقل کنم. ”

نثار احمد گفت: ” مِهْربانی کنید صاحب. ” مرادبای گفت: ” امی صمد باچه مه که
دُو دفعه خانه شُمُو بورُو و بیا کده، از خُوبی و رفتارِ از شُمُو و خانگیون شُمُو کلو
تعریف مَوکنه و مَوگه که شُمُو یگ دُختر ام دَرید. اگه خاستِ خدا بَشه و صلاح

از شُمُو شنه، امی صمد
باچه مره دَ غلامی خُو قَبُول
کنید. ”

صمد که دَ گوشه اُتاق
دُورتر ازوا شِشته سر خُو ره

تا گِرِفْتَد، بُروف-بُروف کِرِپک مِیَزَد و گوش مَوکد که نثار احمد دَ جوابِ مرادبای آتِه
شی چیز خیل مَوگه.

اوخته نثار احمد گُفت: ”آمدی، کُو خوش آمدی، مُوگه: دُختره صد کس طلب مُوکنه و یگ کَس مُویره. لیکن آلی دَ ای باره تُو ره نَه جواب مُونم و نَه وُدَه، چُون یگ دفعه امی دُختره چند ماه پیش عمه شی دَ باچه خُو یگ اشاره کُدد؛ ای گپ ام پای شی دَ مینه آسته و دِیگه ای که مو مَنه خودون خُو ام یگ صلاح کنی. بعد ازو اگه پُشت گپ خُو بُر شُدید، نَه و آره شی معلوم موشه. “مُرادبای گُفت: ”ازی که مَنه خُو صلاح و مشوره کنید کلو گپ خُوبه، ولیکن اموقس عرض درم صاحب که مو ام از راه دُور و کوتل گُذر دَ یگ اُمید آمدی، مو ره انشالله نَومید نَکنید.“

دَ بگویی و مگویی ازی طرف و اُو طرف شاو رفته رفته نَسپه شُد و سرشته جاگه اوار کدو گِرِفته شُد. امی که آته و باچه سر خُو ره بله تی سَری ایشَت، باچه نثار احمد چراغ ره گُل کده دَ بیخ مَهمنو خاو کد و نثار احمد دَ اتاقی که عیال و بچکیچه شی مِیشِشت رفت تا نقلًا ره قد خاتون خُو بگیه و بُفامه که آیه و دُختر چیز مُوگه.

نثار احمد توره های ره که مَنه ازو و مُرادبای رَد و بدل شُدَد قد آیه زُبیده نقل کد و آیه زُبیده گُفت: ”باچه شی کُو باچه مُعتَبَر و مَغول معلوم موشه، آته شی چَطوره، رقم و رقوم و گپ زده شی؟ اگه او و خانگیون شی خُوب بَشه، چَطوره که آره بگي؟“ نثار احمد گُفت: ”دَ یگ دفعه کی فامیده موشه که امیا چی رقم مردمه؟

آدم بے بلغہ بورہ و خانہ شی رہ سیل کنہ و از مردُم رویہ و رفتار شی رہ پُرسان کنہ؛ اَبَلکی خُوب نَبیہ. امزی خاطرِ ما گُفتم کہ مو مَنہ خُو صلاح کنی، بعد ازُو جواب شُمو رہ معلوم مُوکنی. ”آیہ زُبیدہ گُفت: ”ای گپ تُو بیخی خُوبہ، احتیاط شُوہ خُوب آستہ، دُختر کور شُوم دَ چنگِ یگو مردُمِ ناکس و ناخَلَف نَفتُوہ.“

صباحی امزُو روز سی سیر گندُم بای جُلِ اسپ مَنک شُد و خَرو رہ از طَبیلہ بُر کدہ بار کد. دَ امزی وخت یگسَرہ دَ دلِ صمد میگشت کہ یگ دفعہ دیگہ بلدہ رُونِ آخر چیز رقم زُبیدہ رہ بنگرہ و گپِ دلِ خُو رہ دَز شی بگیہ. اوختہ دَ پَسَخَنہ هر دُو شی قد یگدیگہ خُو سر خورد و دَمزی مارکہ دُو سہ دَقہ-یی صمد گُفت: ”آتہ خُو رہ پیش آتہ تُو اُورُدُم، کوشش کنُو از طَریقِ آیہ خُو کاکای مَرہ راضی کنی.“ یگ مُسَخند کہ قد خوشی چَل شُد دَ لبای زُبیدہ دیدہ شُد و اُو دَ صمد گُفت: ”بیہ خُدا مہربانہ؛ اگہ تُو پُشت مَرہ ایلہ نکنی، ما قَوْلِ مِیدُم کہ رقم کوه آلی سرِ گپِ خُو ایستہ مُوشُم.“ دَ امزی وخت آیہ زُبیدہ از دیوالِ شِشتنی بُر شُد و نقلای هر دُو مُنتی شُد و صمد دَ بیخِ مُرادبای رفت. اوختہ مُرادبای و صمد قد نثار احمد خُدا حافِظی کد و سُونِ یکہ-ولنگِ رَیی شُد.

عَیْتِیکه آته و باچه دَ راه بُود مُرادبای از صمد پُرسان کد: "صمد بَچِی، ای مردیکه
 مو ره خاد دُختر دَد؟" صمد گُفت: "مِچُم آتی، مقصد امِیقَس موفامُم که آیه و دُختر
 بَرگِیر مو آسته." امی که آته و باچه کوتلِ شاتو ره تاه شُد صمد گُفت: "آتی، اسپ
 دَ پای خرو منده مُوشه، اگه شُمو پیش مورید، بورید که زودتر برسید و بیگاه سرِ
 اسپ زودتر تاه شَوه." مُرادبای که ای گِپه از خُدای خُو طلب دَشت گُفت: "خوبه
 بَچِی، ما رفتُم." اوخته اسپ گله ایرغه ره اشاره رکاب زد و از خَرو دُور شُد.
 صمد ام که آلی رُوی پای شیوه بُود تیزگام قد خَرو راه اُفتد، مگم خیال شی دَ آغیلِ
 زُبیده چکر میزد و عَیتای چیم دَ چیم شُدونِ پَس درگه ره دَ یاد خُو میورد. خُلاصه،
 دِلِ صمد بے دَرگ خوش بُود و دَ سبکِ سید انور آزاد اینی رقم خاندۀ مورفت:

ما قربان رُخ زیبای دیده

فدای قامتِ رعناى دیده

تی درگه بسم آتش دَ دِل زد

امو لبخندِ پُر معنای دیده

و چند شعرِ دیگه ام از دِلِ خوش خُو زمزمه کد.

مُرادبای دم پیشین خانه رسید و اسپ خُو ره پیش خانه بسته کده خانه رفت. مُرادبای خانه رفته سر گلخن تاوه-خانه شِشت و آیه صمد از مُرادبای دَرُو پُرسان کده گُفت:

”شیر آمَیدید یا روباه؟“ مُرادبای گُفت: ”نَه شیر و نَه روباه.“ آیه صمد گُفت:

”شاید گُفته بَشه که چند روز وخت بدید.“ مُرادبای گُفت: ”اَره، اموطور گُفت.“

دَم آفتو پراپر صمد ام قد خَرُو خانه رسید. اوخته بیگاه دَ وختِ نان خوردو گُل اندام دَ مَزاق دَ صمد گُفت: ”صمد برار، دُختره دیدی یا نَه؟ نظر اَزُو شرطه، اُو چیز مُوگه؟“

صمد گُفت: ”دَ هر چیز تُو دُختر کار دَره، گپ گپ آتِه شی یه، پای دُختره چیز دَ مینه میکشندی!“ صمد یگ کم پاس تر از آتِه خُو تاشه قد آیه خُو گُفت: ”آیی، فِکر تُو بَشه که یگو روز او مردِکه بے بلغه خانه سیل کدو مییه؛ مقصد مهمونخانه برابر بَشه، گُفته تُمُوشه، شاید دمزی زودیا بییه.“

خُلاصه یگ ماه از مینه تیر شُد که یگ روز پیشین یگ دَمی نثار احمد پیش خانه پیدا شُد و از گُل اندام که سَبد خاشه دَ پُشت شی بُود پُرسان کد: ”بای خانه استه؟“

گُل اندام که پیش ازی اُو ره ندیدد و نمیشنخت گُفت: ”اَره، گیر کُو که آتِه خُو ره کوی کُئم.“

مُرادبای بُرو بُر شد و خوش آمدید گفته نثار احمد ره خانه بُرد. خانگیو از اَمِدِه امزی

میهمو خوش شد و دَرَو
یگ بُزغله ره حلال کده
بلده بیگاه سرشته یگ
گوشت پلو ره گرفت.

نثار احمد که پیله چای د

دست شی بُود و دَرَو وُچی کده مورفت دلیل اَمِدِه خُو ره نقل کد و گفت: ”چند روز
پیش برار کتِه مه ناجور شد و ما او ره قد باچه برار خُو قتی د شفاخانه نیک اُردُم.

امبیگاه یگ موتر شش پای سُون منطقه از شُمو امدنی بُود، بسه گُفتم از شُمو ام

یگ حوال بگیرم. اَرے، ما تازه از نیک امدیم. ” مُرادبای گفت: ”کلو خوش امدی و

خوب شد که برارِ مریض خُو ره سر وخت د شفاخانه یکه-ولنگ اُردی. دُعا مُونم که

بخیر آهسته آهسته بیخی خُوب شوه. اگه لازم آسته، ما میتنم قد شُمو یگجای حوال

گیر بورم. ” نثار احمد گُفت: ”خانه آباد، ضرور نیبه که شُمو تا اُنجه اعذاب

شوید، خود مه صباح انشالله مورم؛ شاید صباح یا دیگه صباح رُخصت کنه. ”

از نثار احمد شاو اُمُو رقم پیش آمد و خوش آمد شد که دل شی میخواست. صباح
مُرادبای دَ صمد گفت: ”بِچیم، اسپه بُر کُو و قد کاکای خُو تا نیک بورُو؛ اگه
مَریضه رُخصت کد، یگ چند روز خانه ازمو برید، اگه پنج-اُو مورفت، کاکای خُو
ره تا پنج-اُو برسَن.“ نثار احمد گفت: ”تشکر بای، ایقس تکلیف دَز شُمو لازم
نییه، اگه مَوگید صمد قد مه تا نیک بوره، اُمُو بس آسته.“ مُرادبای گفت: ”نه
برار، شُمو پیده تا اُو طرفِ کوتل منده موشید؛ بیل که باچه امی اسپ ره گرفته قد
شُمو بوره و شُمو ره رَسنده پَس بییه؛ بیزم دَ ای وختا اُوقس کار نییه.
دَ امزی پیش آمد و خوش آمد اونا خُدا حافظی کد و نثار احمد سوار و صمد پیده هر
دُو طرفِ نیک ریی شد. اونا که دَ اُنجه رسید، داکترا تازه از دیدونِ مَریض خلاص
شُد. داکترا گفت که حالِ مَریض خُو بتر شده و اونا یگ کم دَوا بلده شی دَ نُسَخه
نوشته کده اُو ره رُخصت کد. اوخته روز یگ کم ناوخت شُد و اونا اُمُو شاو ره دَ
نیک شِشت. اونا صباحگاه از اُنجه ریی شد و نثار احمد اُمُو رقم که مُرادبای گفتند،
صمد و اسپ شی ره قد خُو قتی سون پنج-اُو بُرد.

بخش سوم

صمد دَ بهانِه رَسَنده نثار احمد دَ پنج-او، دَ دِل خُو غدر خوش بُود که اِمدفعه ام
پالوی بندِ دِل خُو موره و ام دِل نثار احمد ره از خُو خوش مُونه. ای چار نفر قد دُو
دانه خر و یگ دانه اسپ از مرکز نیک ریی شده سون پنج-او رفت. دَ امزُو غیت
کوتل شاتُو خیلی برف شُدُد و تیر کدونِ خر و اسپ ازونجه سخت-تر بُود، ولے بازم
اونا آفتو پراپر دَ منزل خُو رسید. اونا بیگاه دَ خانه برار نثار احمد رفت و نانِ شاو ره
امونجی خورد، مگم نثار احمد یگوکس ره گُفتُد که اسپ ره دَ پیش خانه خود شی
بسته کده جُل کنه، چُون پس از نانِ شاو او و صمد اونجه موره. ای گپ نثار احمد
دِلِ صمد ره کلو خوش کدُد. پس نثار احمد و صمد بعد از نانِ شاو دَ خانه خود شی
آمد و صمد پسِ درگه قد زُبیده که دَ یگ بهانه خود خُو ره دَ اونجی رَسندُد سر خورد
و هر دُوی ازوا از چُقوری دِل سون یگدیگه خُو توخ کد. دَ پس خانه نثار احمد یگ
چراغِ اَلکین داغ بُود که اگه یگ آدم یگو کسه میدید دَ سختی مینخشید، ولے
اونجه کارِ عشق بُود که هر دُوی ازوا بے چراغِ اَلکین ام یگدیگه خُو ره مینخشید.
صبحی امزُو روز صمد قصد دَشت که سون یکه-ولنگ بوره. اوخته از طالع شی
برف و بارش شروع شُد و پگ گُفت: ”دزی روز چیز جیره که خود خُو ره دَ راه

مِیَنْدَزی؟ اِمْرُوزِ بِشِی، صَبَاحِ کِه هَوَا صَافِ کَد بُوَرُو. ” صَمَدِ کِه اَمی رِه اَز خُدای
خُو طَلَبِ دَشْتِ خُوشِ شُد و قَد خُودِ خُو کُفْت: ” هَر چِی دِیْر تَر دَ اِیْنجِی بُمْنَم دَ فَایِدِه
مِه اَسْتِه، چُونِ مِیْتَنَم زُبَیْدِه-دَمِ خُو رِه تَاشِه تَاشِه بِنِگَرَم. ” اُمُو رَقْمِ زُبَیْدِه اَم اَز پَایِیْدِه
صَمَدِ تَب-خُوشِ بُوَد، چُونِ هَر دُو مِیْتَنِسْتِ تَاشِکِی یِگَدِیْگِه خُو رِه بِنِگَرِه و اَتِشِ عِشْقِ
دَ دِلِ هَر دُو ی شِی کَلُوتَرِ اَلَنَگِ بَزَنِه.

پَسِ صَمَدِ دَ جَایِ خُو شِشْتِ و حَرکَتِ نَکَد. تَقْرِیْباً سَاعَتِ دِه بَجِه رُوزِ آیه زُبَیْدِه یِگ
گِپِ دِلْخُوشِی رِه دَ صَمَدِ رَسَنَدِه کُفْت: ” بَجِه صَمَدِ، دَ بَارِه اَزُو گِپِ آتِه تُو مَو مَنِه خُو
صَلَاحِ کَدِی، دَ آتِه خُو بُوگی کِه اَلِی مِیْتَنِه خَاسْتِگَارِی بِیِیِه. ” بَاوْجُودِ کِه صَمَدِ اِی
کِپِه اَزُو پِیْشِ اَز زَبُونِ زُبَیْدِه شَنِیْدُد، بَازَمِ گِپِ آیه زُبَیْدِه خُوشِی کَلُوتَرِ رِه دَ دِلِ شِی
پِیْچَنَد. اَوخْتِه اُو هَر لَحْظَه سُونِ اَسْمُو تُوخِ مُوکَدِ کِه کِی هَوَا صَافِ مُوشِه کِه خَانِه
بُورِه و اِی پِیْغَامِ خُوشِه دَ خَانَگِیُونِ خُو بَرَسَنِه و آتِه شِی خَاسْتِگَارِی بِیِیِه. دَ اَمزِی
وختِ صَمَدِ صَدِ دِلِه یِگِ دِلِ کَدِه اَز آیه زُبَیْدِه خَاشِشِ کَدِه کُفْت: ” اَگِه اِجَازِه شُمُو
بَشِه مَآ و زُبَیْدِه چِنَد لَحْظَه قَد یِگَدِیْگِه خُو تَنَهَا بِشِیْنِی تَا گِپِ دِلِ خُو رِه دَ یِگَدِیْگِه
خُو اَمِیَالِی بُوگی؛ مَقْصَدِ کَاکَا ی مِه خَبَرِ نَشْنِه. ” آیه زُبَیْدِه کُفْت: ” تُو بَاچِه خِیْلِی
چِیْمِ سَفِیْدِ مَعْلُومِ مُوشِی، هِنُوزِ هِیْچِ خِیْلِ نَشُدِه، قَد اَزُو دُخْتَرِ چِیْزِ گِپِ دَرِی کِه

بشینی؟ ای رواج د قول ازمو نییه، گوش تو واز بشه، خلق چیز مَوگه؟ ” صمد گفت: ” مو از خاطر آئیده خُو تاشه از دیگر و گپ بزنی خلق د ای گپ چیز کار دره؟ ” خلاصه، آیه زُبیده از تابِ دِلِ خُو قبول نکد.

وختی صمد دید که آیه زُبیده قبول نمونه، او ای گپه د پیش خانه د زُبیده رسنده گفت: ” آیه تو قبول ندره که ما و ازتو یگدیگه خُو ره تاشکی بنگری. تو ام یگ دفعه قد آیه خُو بگی که اگه قبول کنه بشینی و امدفعه خُو ب سیرغو بنگری و د باره صباینه روز خُو قصه کنی. ” زُبیده گفت: ” خُوبه، کوشش خُو ره مومم. ”

اوخته زُبیده د دیوالِ شِشتنی رفت و د پالوی آیه خُو که د لبِ تندر چای سیاه ره دم

کد و درو وچی موكد
 شِشت. پیش ازی که
 زُبیده یگو خیل بگه، آیه
 شی گفت: ” بچی زُبیده،
 ای باچه یکه-ولنگی

امو طور چیم سفیده که پُرسان نکو؛ پیشتر دز مه مَوگه که اگه اجازه شمو بشه یگ دفعه ما و زُبیده منه خُو بشینی. ما گفتم برو بورو، هنوز هیچ خیل نشده، ای رواج

بے شرمی دَ قولِ اِزمو نَبیہ. ” زُبیدہ گُفت: ” آئی، ای کار شی کہ از شُمو اِجازہ طلب
 کدہ، از هوشیاری و اَدب شی آستہ. اگہ آتہ مہ قد آتہ شی جور بیہ، خُوبہ کہ مو
 تاشہ بِنگری و مَنہ خُو شِشْتتہ قد یگدِیگہ خُو گپ بَرنی تا بُفامُم کہ او باچہ دَ آیندہ
 از مہ چی اِنْتظار دَرہ و ما ام باید امیالی گپ دِل خُو رہ قد اَرُو بُوگم. ” آیہ زُبیدہ
 گُفت: ” پھهههههه...! شرم شو شرم، ازکیالی کہ قد اَرُو باچہ شَخ دیدہ میسنی؟
 اینالی خُوب شُد، نَہ جور آمدِ گلہ و نَہ شیرینی خوری؛ دِل شُمو آستہ کہ پیش از
 پیش ناحق مَنہ خُو بِشِینید؟

او باچہ مردکہ رہ اوقس گرم نَگیر و کلو رُوی نَدی؛ اگہ قِسْمَت شُمو بُود و توی شُمو
 شُد، اوختہ مَنہ خُو روزا تا بیگاہ و سال تا ماہِ دوازده تنہا بِشِینید و نقل کَنید. آلی
 چیز خبرہ کہ ایقس اَبَلکی مُونید؟ ” زُبیدہ گُفت: ” اگہ مو مَنہ خُو بِشِینی و یگدِیگہ
 خُو رہ خُوب بَنخشی، او بَدہ؟ دَ شار و مُلک مُوگہ کہ دُختر و باچہ پیش از شال و
 انگشتری کدو یگدِیگہ خُو رہ خُوب مینخشہ و گپای خُو رہ مَنہ خُو رُوی د رُوی
 شِشْتتہ مُوگہ و بعد اَرُو شیرینی خوری و توی مُوکنہ. ” آیہ زُبیدہ گُفت: ” او دُختر،
 ایقس بے حیایی نَکو، آلی تُو پی موفتی یا مہ؟ ما کو آتہ تُو رہ تا توی نَکد ہیچ
 ندیدہ بُودُم؛ آلی خاتُو نَشُدیم؟ ” زُبیدہ گُفت: ” ہر دَورہ قد رسم و رواج خُو میہ،

آلی کم کم رواج شده و ای ره که او مَوگه از شریعت بُرو نییه. امو باچه مردک که
 خاهش کده یگ چند دقیقه بِشینی گناه کو نَمُوشه. ”آیه زُبیده گُفت: ”خو، آلی که
 ایقس شوقِ شِشتو قد ازو باچه ره دَرے، گیرکو که آته تُو دَ منبر بوره و برار تُو ره ام
 کَدَم جای رَیی کنم، اوخته یگ چند دقیقه میتنید بِشینیید، مگم سیل کو که او باچه
 ره کلو زوی ندی که پیش شی کم-قدر موشی. ” زُبیده گُفت: ”خو آیی، خود مه پی
 موفتُم. ” آیه شی گُفت: ”مَچُم، شُمُو دُخترنِ پس قد خودون خُو ره هوشیار
 میگیرید، چمی که ما مینگرم، کلو اَبَلک معلوم موشید. ”

خُلاصه، شَلگی هَرْدُو کار دَد و دَ کومکِ آیه زُبیده تَنست که یگ لَحظه دُور از
 دیگرو مَنِه خُو بِشینه. صمد گُفت: ”زُبیده جان، ازی که قد ازمه مُحَبَت کده راه
 جور کدی تا بَتَنی بِشینی، کلو خَیر بِنگری؛ ما ام کلو شیدای امزی شِشتو بوْدُم. ”
 زُبیده گُفت: ”نَمیدنم چی رقم شد، امزُو روزِ اوّل که تُو ره دیدم و تُو سُون مه دیگه
 رقم سیل کدی، دَ دِل مه شِشتی؛ پسنه دفعه که از پس پاتون خُو آمدی، بیخی دَ دِل
 مه مُوخوردی؛ کَس بُگه که تُو مَره تاوید کده بَشی. ” صمد گُفت: ”آته مه قد آیه
 مه از قولِ خودون مو یگ دُختره تَی ناخُو دَشت؛ اوخته از جدی که تُو دَ دِل مه جای
 گِرِفْتدی، او ره قَبُول نَکَدُم. آیه و آته مه یگ کم دَ سر مه قار شد، ولے ما گُفتُم،

اگه شد زُبیده شُنه، اگه نه دِیگه هیچ کسه قَبُولِ نَمُوکُم. ” زُبیده گُفت: ” از مه ام
 عمه مه چند دفعه بورُو و بیا کد، راستی راستی که قَبُولِ نکدُم؛ امزُو خاطر عمه مه
 آمیالی قد ازمو قاره. بعد از آمدونِ آته تُو آته و آیه مه قد مه صلاح کد، ما شرم
 آمد، قد آته خُو گُفته نَتِنِسْتُم، اوخته قد آیه خُو رُست گُفْتُم که اگه باچه یکه-ولنگی
 پُشت مه بُر شوه، دِل مه تنها دَ امزُو آسته. ” صمد گُفت: ” خُدا تُو ره نگاه کنه،
 راستی که تُو ره بلده ازمه آفریده. ”

ازی نقلًا کَلو منِه خُو رَد و بدل کد؛ مُسخند های مزهتُو از یگ سُو و مزاقای بله
 گُلَخَن از دِیگه سُو، مجلسِ دُو نفری صمد و زُبیده بے دَرک گرم بود. اوخته وخت
 تَنگ بود و زُود تیر شد و هر دوی شی از خاطرِ رَسیدو دَ یگدِیگه خُو دُعا کده جدا
 شد. دَ غَیتِ جدا شُدو زُبیده بسمِ دِست دَ جیب شد و دِستمالِ خَمک دوزی کده ره بُر
 کد و مَینِ قَد کده دَ دِستِ صمد دَد. اوخته صمد دَزی تَحْفَه وُلغَه تله گِیر مند، چُون
 چیزی نَورُد که دَ دِستِ زُبیده پدیه. ازو جَد کَلو رُو تَنکی کشید و تنها تشکر کده
 دِستمالِ تَحْفَه ره دَ جیب خُو کد.

صمد امُو روز ره دَ بهانه خرابی هوا و برف بارش قد دِلِ خوش دَ خانه آته دیده-دَم خُو
 تیر کد. صبح وختیکه هوا یگ کم خُو بتر شد صمد چای صباح ره قد نان گرم که

تازه پخته شد خورد و اسپ خور ره زین کد که اگو ریی شنه؛ د امزو غیت زبیده
 سه دانه پطیر مغزی تو ره قد دستمال نه گله پیچ کده از دست آیه خو د صمد ریی
 کد که اگه د راه گشنه شد، یگو جای ششته بخوره. صمد دستمال نان ره گرفته قد
 پگ خدا حافظی کد و اسپ خور ره از پیش خانه چند قدم کوتل کد و بعد ازو سوار
 شده رفت. صمد د جین رفتو یگ دفعه پس خو توخ کده پگ ره از پیش چیم خو تیر
 کد و بعد ازو اسپ خور ره قمچی کده سفر خور ره شروع کد. اسپ راه تازه-برفی ره
 چیر کده سون یکه-ولنگ رفت تا د کوتل شاتو رسید. اوخته صمد کوتل شاتو ره یگ
 لحظه سوار و یگ لحظه پیده امو رقم تاه شد. صمد ازی که کلو منده و گشنه
 شد، تاتر از آغیل محمد شرف از قنجیغه اسپ یکی امزو پطیرا ره بر کد و خوب

دلواز خورد و قد خود خو
 گفت: "عجب مزه دد؛ اونا
 پی افتد که دزی راه دور و
 دراز آدم گشنه موشه."
 وختیکه سیر شد، امونجه

یگ لحظه گیر کد و اینی بیتا ره از چقوری دل خو خاند:

دمی تنها بدیدم ماهرو را

خوشا آن گفتگوی دُو بدو را

بگفتم رازِ دل با یارِ شیرین

نمودیم آشکارا سمت و سو را

اُو طرف، زُبیده ام بعد از صمد خانه ره جارو کده دَ امزو جای که هر دوی شی
شِشْتُد ایسته شُد و دَ چَرَتِ امزو لحظه ها رفته تی زبون خُو اینی بیتا ره زمزمه کد:

دلَم شوری از آن دیدار دارد

خیال و خاطر دلدار دارد

خوشا آن رازهایی را به خِلَوَت

دُو عاشقِ بَینِ خود اظهار دارد

صمد بعد از دَمراسی دَ سفر خُو اِدامه دَد و آفتو شَخ کوه خانه رسید. اُو اسپ خُو ره

پیش خانه بسته کده خانه رفت و هنوز پای خُو ره لُچ نکدُد که آیه شی دَرَو پُرسان

کد: ”بِچَی، از رنگ و رُوی خُو خوش معلوم موشی، گپ ازی ده که رفتار ازوا چی

رقم بُود و گپ صلاح و مصلحت شی معلوم شُد یا نه؟“ صمد گُفت: ”آیی، اونا ام

پیش آمد و خوش آمد شی خُوب بُود و ام گُفت که آته خُو ره بُگی که صلاح ازمو

شده، هر وخت که از خاطرِ کوتا-پاتیا میید بیید. ” گل اندام گُفت: آی بلا، اونا دَ شان مه قد خود تُو غدر خُوبه، دل شی ره خُوب دَ دست اُوردے؛ یقیناً از تی خانه خریدار دَرے، اُمو قابِ آینه و دستمال ره که دَز تُو نشانی دُدد بے بلا نَبُود. ” صمد گُفت: ” خیره خوار، نوبتِ از تُو ام بخیر اکو نزدیک کده. ”

خُلاصه، بیست روز پاس مُرادبای از خاطرِ کوتا-پاتیا و خاستگاری دُخترِ نثار احمد دَ غُرغری رفت تا گله و شیرینی خوری و مصرفای توی و دیگه ریز-و-ریخت شی ره معلوم کنه. اوخته قرار امی شد که قلبه بر شده شیرینی خوری شه.

دَ بیستَم حمل از خانه مُرادبای چار خاتو و چار مردک دَ پُشته غُرغری دَ آغیل نثار احمد خاتو خویشی کدو رفت و شیرینی خوری غدر دَ نزاکت و خوشی پیش رفت. البته ای کار بدونِ اُمده صمد پیش رفت، چُون دَ او وختا منه مردم امزو دُو منطقه رواج نَبُود که داماد دَ شیرینی خوری بییه. اُمو صباح که تو یچینو رُخصت موشد نثار احمد دَ مُرادبای یگ اشاره رَسنده گُفت: ” اِمسال ام نرگا و قلبهیی کمبود دری، اگه گاو شمو بیکار بُود یگ هفته بعد از پس شی مییم. ” مُرادبای گُفت: ” خیره، نرگا و قلبهیی ره ما از دستِ صمد بلده شمو ریی موم. ”

بعد از خلاص شدنِ شیرینی خوری، مُرادبای و قیبلای شی قد دلِ خوش سُون یکه-
ولنگ راه اُفتد و پیشینِ روز مُرادبای و کسای که قد شی رفتد خانه رسید. آیه صمد
که چادرِ کوتری رنگ دَ سر شی بُود تَب-خوش پیش خانه از اسپ تاه شُد. اُمُو روز
صمد دَ پیشِ خانه پای میچیند که خانگیون شی کی میبه و حوالِ شیرینی خوری ره
دَرُو نَقْل مونه.

اوخته از جَم اوّل گل اندام دَ شوخی حوالِ یار ره دَ برار خُو رَسَنده گُفت: ”صمد
برار، راستی راستی که پُخته آدم بُودے، حُوب دُخترِ دُولی ره اِنِتخاب کدے.“ صمد
گُفت: ”خو، مقصد که تُو و آیه مه ازُو خوش بشید، مَره خیره.“ گل اندام گُفت:
”نامزاد تُو کلو دُولی و هوشیار آسته. راستی اِمصباح تاشه از دیگا حوالِ تُو ره از
مه پُرسان کده گُفت: ’صمد چطوره؟‘ ما گُفتم که دَ عشق تُو خُماره و بے خود شُدّه
موره دَ سراچه تَنه خُو فته صفدر توکلی ره گوش مُوکنه.“ صمد گُفت: ”آی دیوانه،
مَره دَ پیش شی گِرِفَتار و دیوانه معرفی کدی؟ خو، دیگه چیز گُفت؟“ گل اندام
اِدامه دَد: ”زُبیده گُفت که، ’ما ام صمدّه کلو دوست دَرُم، دَ دلِ مه شاو و روز چَرخ
مُوخوره.“

پنج روز بعد صمد نرگاو ره گِرِفته سُون پنج-اَو رِیِی شُد تا دَ خانِه خویشِ نو بُبرِه،
اُمُو نرگاو ره که نثار احمد گردنی بُرُدَد. صمد غَیْتیکِه دَ نَزْدِیکِ خانِه حُسرِ رَسیدِ یِگ
لحظه دَمراسی کد و دِست و رُوی خُو ره شُشت. بعد ازُو آینه ره که مَنِه پوشِ تَحْفِه
زُبیدِه بُود بُر کد و سر و رُوی خُو ره توخ کده لُنگی خُو ره برابر دَ گِرِدِ سر خُو تاو دَد
و سُون خانِه حُسرِ راه اُفتد. قریب صد مِتر دَ خانِه یار مَنَدَد و دُو چیم شی سُون خانِه
ازوا بُود که زُبیدِه ره بِلِه دیوال دید، بُگی زُبیدِه ره نَدید، ماه چارده ره بِلِه دیوال دید؛
اُمُو طور دَ چیمای شی خوشنمای معلوم شُد. اُو طرف، زُبیدِه ام تاکه صمد ره دید از
بَلَخَنه تاه شُد و سُون خانِه رفت که خانه ره یِگ کم برابر کنه. صمد اُمُو طور که
میَمَد پیشِ درگه آیه زُبیدِه ره دید؛ اِمَدفعه علاوه از حَوالِ پُرسی دِستِ ازُو ره ماخ کد
و اُو رُوی صمد ره ماخ کد. صمد گرمی مَحَبَت و قرابتِ قومی ره از گرمی ماخ آیه
زُبیدِه دَ رُوی خُو حِس کد و کم کم درگه بخشِ دوُمِ زندگی دَ رُوی شی واز شُد.
بعد از حَوالِ پُرسی آیه زُبیدِه و صمد خانِه رفت و بعد از دُو یا سه دَقیقه آیه زُبیدِه
بُر شُدِه رفت و زُبیدِه قد پَتَنوسِ چای و پیلِه دَ خانِه دَر اَمَد و سلام کده کُفت: ”مَنده
نَبشی. ” صمد کُفت: ”سلامت بَشی، هر وخت که طرفِ از شُمُو مییم مَندگی خُو ره
هیچ فرق نَمیتُم. ” زُبیدِه خوب پی بُرُدَد که نامزاد شی چیز خیل مُوگه، اوخته از

هُوشیاری پُرسید: ”چطور که دزی راهِ دُور مَنده نَشُدی؟“ صمد گُفت: ”از شوقِ دیدون تُو کی مَنده شُدون خُو ره موفامم؟“ خلاصه، هر دُو خندیده قد صد دلگرمی و مُحَبَّت مَنه خُو گپ تاه و باله مُوکد که شِیرینی هر دُو ره قد یگدیگه شی کلوتر مُوکد.

صبحی امزُو روز صمد دل شی بُود که پَس سُون خانه بوره، ولے خُسرمادر شی مَهریانی کده گُفت: ”امروزِ بَشی که مَندگی تُو راس شُنه، بسه صباح بورُو و باچه ریزه ازمو و یگ نفرِ دیگه ام قد تُو قتی مورِه.“ مُطابقِ رسم و رواجِ امزُو جای خورجینِ قودغُو ره باید سَوغات پُر کده ریی مُوکد؛ امزُو خاطر صمده یگ روزِ دیگه ام تاو دَد تا ام آشنایی کلو شُنه و ام صباح باچه نثار احمد قد ازو یگ جای بوره. صمد از پیش آمدِ قدرتوی خانِه خُسَر خُو خیلی خوش شُد. آلی دیگه صمد میتنست آزادتر نامزاد خُو ره بِنگره و زُبیده ام هر بای که صمد از بُرو خانه میمَد چای تازه-دَم و قندِ خِشتی ره دَ صد نزاکت بلده شی مُوبُرد و دیدو و شِشتونِ ازوا رقمِ کِرپک زَدو آلی زُود تیر مُوشُد. دَ اُونجی کس نَبُود که مجلسِ صمد و زُبیده ره خراب کنه، تنها خوارِ ریزه زُبیده یگو راه از درگه سرکشک مُوکد، مگم آیه زُبیده اُو ره بازی دَده مُوبُرد و سر شی ره دَ یگو کار گرم مُوکد تا بیله که اُو هر دُو نقلای دل خُو ره کنه.

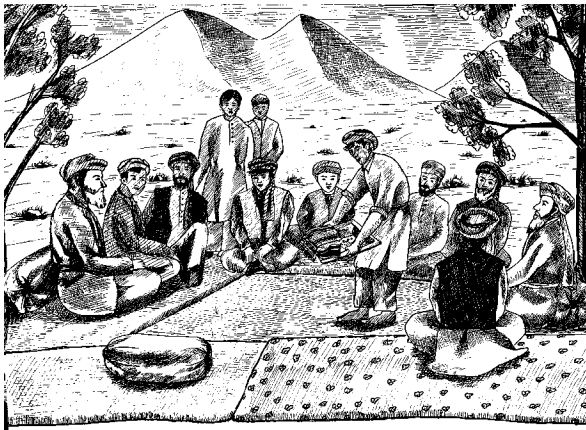
امو چاشت زُبیده و آیه شی بلده صمد گوش پره کوهی پخته کد و صمد امو ره دلواز
تعریف کده خورد.

صبحی امزو روز صمد قد دو نفر دیگه و یگ دانه خر که خورچین پر د پُشت شی
بار بود سون یکه-ولنگ ریی شد و بعد از یگ سفر دراز خانه رسید. صمد خانه
رفته رفیقون خو ره معرفی کد و خانگیون صمد از دیدون ازوا خوش شد. بعد از
حوال پرسی آیه صمد رفته یگ نان خوشمزه پخته کد و بلده ازوا دد. د حالیکه اونا
نان مُوخورد آیه صمد خورچین ره واز کد و دید که د مَنه شی چند متر رخت کالاغو
بلده صمد، یگ پاتو، یگ کوله سرپلی و یگ جوره دستکش نقشی پاشمی و چند
دانه پطیر مغزی تو و بوسراغ بود. اوخته بوسراق و پطیرا ره تقسیم تقسیم کده د
آغیلگی و خویش و قوم نزدیک خو ریی کد، چون ای یکی از رسم و رواجی محکم
امزو زمان بود.

چند ماه از خویشی شدن ازوا تیر شد و د هر عید و دیگه مراسم رفت و آمد مَنه
ازوا جریان دشت تا که نوبت توی رسید. د صلاح هر دو طرف قرار امی شد که
بیست و هشتم ماه عقب روز توی بشه. اوخته آیه صمد که قودغو بود د بله اسپ
سوار شد و قد یگ خورچین پر و یگ سوار دیگه یگ روز پیش خانه نثار احمد

رفت. صبحی امزُ روز سیزده سوارِ توی چی سُون دیزنگی ریی شد و پیشین روز نزدیکِ خانه خویش رسید. اوخته بیری خیل بُزِ دانِ درگه ره دَمِ راهِ سوارکارای یکه-ولنگی اُورد و بُزکشای که قد داماد بُود تا بُزِ بُزکشی ره دید، قد اسپون خُو تخته زده سُون بُز رفت. بُزکشای یکه-ولنگی بُز ره تئی تقیمِ گِرِفته دَ کومکِ یگدیگه خُو سُون جای مخصوص که دَ پیشِ خانه بیری از وخت نشانی شُد دَوندن گِرِفت و ازو طرف سوارکارای پُشته غُرغُری از خاطرِ ننگِ آغیل دَ امزُ مُسابقه کلو کوشش کد. آخرِ کار از خاطری که سوارکارای پنج-اوی از یکه-ولنگیا کلوتر بُود بُزِ دانِ درگه ره پنج-اویا انداخت.

بعد از بُزکشی دامادخیل از اسپای خُو تاه شد و دَ تیپِ ۵۳۰ بیتای صفدر توکلی ره دَ پالوی داماد کُک کد. اوخته داماد و شاه بالا از خاطرِ کالا پوشیدو سُون جایی که

فرش شُد رفت و بسته کالا
 دَ منِه یگ پتَنوسِ کته
 ایشته امونجه اُورده شد و
 داماد کالای خانه خُسُر ره
 پوشید که کالای سفید

تیترون و کُرتی از پاشم بره دَ رنگِ حلوایی بُود. بعد ازُو یگ لُنگی سفیدِ پاچ جاپانی
دَ سر شی و یگ پاتونِ آشیه گُلدار دَ بِلِه بازوی شی ایشته شد. اونا امچنان بُوت
چرمی آهو ره که ساختِ وطن بُود دَ پای شی دَد. اوخته نُقل و شیرینی، پُولِ میده
آیینی و چند ده افغانیگی از جم سرچلی بُود که قبیلای نزدیک شی چک-چک زده
از گرد و بر داماد دَ بِلِه شی باد کد.

از خاطری راه خیلی دُور بُود دامادخیل باید شاو ره دَ اُونجه موپیید و صباح سُون
خانِه داماد ریی مُوشد. صباحی امزُو روز بیری ره دَ طنطنه و هلهله سُون خانِه داماد
بُرد و پیشین روز بیری و داماد قد توی چینو نزدیکای خانِه داماد رسید. دَ اُونجی
مردُم قد اسپو تیار شده گردو بر خانِه مُرادبای جمع شدد و مُنتظر بُود. امی که چیم
ازوا دَ توی چینو اُفتد بُز دانِ درگه ره دُو سوارکار چارنال دُو کیلو متر راه دُورتر دَ پیش
پای داماد و بیری دَ زمی اندخت. اوخته پگِ سوارکارا کوشش مُوکد که بُز ره دَ تی
تقیم کده سُون خانِه مُرادبای بُره؛ دَ نزدیکِ خانِه مُرادبای یگ میدانی و یگ بیرقک
معلوم مُوشد و چیم هر سوارکاری که بُز مُرده ره تی تقیم خُو دشت سُون بیرقک بُود.
دَ اُونجی از دُو تیم سوارکارای زیاد دَ مسابقه حصه گرفتند و مانع یگدیگه خُو مُوشد
تا بُز ره دَ بیرقک رَسنده نتنه، امزی خاطر خاک و خگشتر منِه آغیل ره تریک کدد.

آیه صمد که دَ امزُو نزدیکاً رسیدُ پیشتر از دیگا اسپ تَی پای خُو ره رکاب زد و
 اسپ گُل ایرغه چارپورته کده دَ حُصُورونِ چیمای خاتُونونِ سیلِ گَرِ بله دیوال و دیگه
 مردُمای چار طرف خانه دَ پیشِ حویلی رسید. آیه صمد که چادرِ کُوتری رنگ دَ سر
 شی بُود و بخشِ جالیدارِ پیشِ رُوی شی ره پَسِ آنَدَخُتُد بروف از اسپ تاه شُد و مَنه
 حویلی رفته دَ خاتُونو و دُخترُونِ جوان که قَومای نزدیک شی بُود گُفت: ”هله تیار
 شُنید و پیشِ بیری و داماد بازی کنید.“ و خود شی ام دَرَوِ جَکک و هلهله کده
 تیار شُد.

تُوی چینو قد بیری و داماد پیشِ خانه رسید و تیبِ ۵۳۰ دَ پیشِ زینِ اسپ یگ جوان
 بُود که بَیتِ صَفرِ توکلی ره دَ درجِهِ آخِرِ قَیلِ کُدد که اینی بَیتِ ره میخاند:

دینگوردینگ، دینگوردینگ، دینگوردینگ:

خوش آمدی نگارم

ایندم تُو در کنارم

جایت سرِ چشمانم

ای گلشن و بهارم

دَ او طرفِ هنوز بَز تَی تَقِیم و کَشِگِیرِ سوارکارا بُوَد و از هر سُو آوازِ چوه، هه، هوو،
قمچی کُو، اینه ای طرف، اسپه جَلوکش کُو او خانه پر پلو دَ گوش میمَد . سُخی
سرکش بَز ره تَی تَقِیم کُدد و هر دُو دِست شی محکم دَ پای بَز و قمچی دَ دان شی دَ
کومکِ دوستای خُو نزدیک کد و آخِر تَنست که بَز ره دَ دایره حلالِ بندزه . اوخته یگ
نفر کُوی کد: ”بای ابغه، بیر دِستمالِ گوش اسپه.“

او طرف پیشِ درگه بیری و داماد از اسپ تاه شُد و گوسپون پیشِ پای بیری حلال
شُد و خُون ازو بَرُوف-بَرُوف دَ چمچه اُورده شُد و کم وری شی دَ نوکِ بوتِ پای
بیری مَلیده شُد . دَ جان بیری پیرونِ سه منزله بخملِ کویتی بُوَد و دَ سر شی چادرِ
سفید و دَ بله چادرِ شالِ سوزِ زری-دار . بیری که دِست شی دَ دِستِ داماد بُوَد قد
یگ ای هَی خاص دَ مَنه حویلی رفت و آیه صمد دَ دُختر و کُفت:

چرخک زده پیشپو کنید

دمبگ زده جلو کنید .

امی رقم بیری و داماصد از غولِ هلهله و شور و هیجان مردما دَ خانه رفت.

دَ بُرو از خانه

بزکشی، اسپ دوانی،

ایرغه دوانی و نیزه

زنی از مسابقه های

بُود که از طرفِ

مُرادبای اعلان شدد و هر سوارکار دَزی مُسابقه هُنر و کمال خُو ره نشو مِیدد.

خُداوند امُو رقم که صمد و زُبیده ره دَ مُرادِ دِل شی رَسند، پگِ جوانا ره دَ مُرادِ دِل

شی پِرسنه.

مشخصات کتاب

نام کتاب: قصه دُو دل رفته

نویسنده: محمد کریمی

ترتیب دهنده: حمید فطرت

رسام: سید حبیب بهزاد

گردآورنده: موسسه سواد آموزی و فرهنگی آزرگی

چاپ کننده: موسسه سواد آموزی و فرهنگی آزرگی

تعداد چاپ: ۱۰۰۰

تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۲۰۲۲

نوبت چاپ: بار اول (و پی دی ایف/اینترنت)

Book information

Book Title:	Qisse du dil rafta
Author:	Mohammad Karimi
Prepared by:	Hamid Fetrat
Artist:	Sayed Habib Behzad
Collector:	Hazaragi literacy & Culture Organization
Publisher:	Hazaragi literacy & Culture Organization
Printed:	1000
Date:	1401 (AH) / 2022 (CE)
Edition:	First (& pdf online)

